

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2384/2542

บริษัท แมชชีนเนอร์รี่เอ็มโป เรียน (1995) จำกัด โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด แจ้ง วัฒนะพรินต์ติ้ง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ร.ฎ. มาตรา 118, ป.พ.พ. มาตรา 572, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาเช่าซื้ออันเป็นมูลหนี้ตามเช็คพิพาทมิได้ปลอดอากรแสตมป์ จึงต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่ง ตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา 118 และรับฟังไม่ได้ว่ามีการทำ สัญญาเช่าซื้อกันเป็นหนังสือตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 ทั้งนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ ย่อมไม่อาจบังคับได้ตามกฎหมาย แม้โจทก์จะสามารถ นำสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวไปปิดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องใน ภายหลังและใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งได้ก็ตาม แต่ก็เห็นการทำให้หนี้นั้นมีหลักฐานและสามารถบังคับได้ ในภายหลัง วันที่เช็คพิพาทถึงกำหนดใช้เงิน อันเป็นวันที่ จำเลยออกเช็ค ดังนี้ ทั้งนี้ตามสัญญาเช่าซื้อที่จำเลยออก เช็คพิพาทเพื่อชำระหนี้รายนี้จึงยังบังคับตามกฎหมาย ไม่ได้การออกเช็คของจำเลยจึงมิใช่เป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ ที่บังคับได้ตามกฎหมาย และการกระทำของจำเลยย่อมขาด องค์ประกอบความผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 คดีโจทก์จึงไม่มีมูล

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีไม่มีมูลพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามทางได้สวนมูลฟ้องได้ความว่าเมื่อประมาณเดือนพฤศจิกายน 2540 จำเลยที่ 2 ได้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายเช็คตามฟ้องทั้งสี่ฉบับโดยประทับตราสำคัญของห้างหุ้นส่วนจำกัดจำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 2 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการมอบให้โจทก์เป็นการชำระหนี้ค่าเช่าซื้อเครื่องพิมพ์และเครื่องตัดกระดาษที่จำเลยทั้งสองเช่าซื้อไปจากโจทก์เมื่อเช็คทั้งสี่ฉบับถึงกำหนดใช้เงิน โจทก์นำเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินแล้ว แต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินทั้งสี่ฉบับด้วยเหตุผลอย่างเดียวกันว่า "บัญชีปิดแล้ว" ซึ่งบัญชีของจำเลยปิดไปตั้งแต่ก่อนที่เช็คทั้งสี่ฉบับจะถึงกำหนดใช้เงิน สำหรับสัญญาเช่าซื้อ ระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งสองตามเอกสารหมายเลข 3 นั้น ปรากฏว่ายังมีได้ปิดอากรแสตมป์คดีคงมีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า การกระทำของจำเลยทั้งสองมีมูลเป็นความผิดตามที่โจทก์ฟ้องหรือไม่ เห็นว่า เมื่อสัญญาเช่าซื้ออันเป็นมูลหนี้ตามเช็คพิพาททั้งสี่ฉบับมิได้ปิดอากรแสตมป์ จึงต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งตามประมวลรัษฎากรมาตรา 118 และรับฟังไม่ได้ว่ามีการทำสัญญาเช่าซื้อกันเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 ทั้งนี้ตามสัญญาเช่าซื้อย่อมไม่อาจบังคับได้ตามกฎหมาย แม้โจทก์จะสามารถนำสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวไปปิดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องในภายหลังและใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งได้ดังที่โจทก์อ้างในฎีกาก็ตามแต่ก็เป็นการทำให้นั้นมีหลักฐานและสามารถบังคับได้ในภายหลังเมื่อวันที่เช็คพิพาททั้งสี่ฉบับถึงกำหนดใช้เงินอันถือว่าเป็นวันที่จำเลยทั้งสองออกเช็คหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อรายนี้ยัง

บังคับตามกฎหมายไม่ได้เช่นนี้ การออกเช็คของจำเลยทั้งสองจึงมิใช่เป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้
ที่บังคับได้ตามกฎหมายและการกระทำของจำเลยทั้งสองย่อมขาดองค์ประกอบความผิดตาม
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 คดีโจทก์จึงไม่มีมูล
พิพากษายืน

องค์คณะ

วสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ · ผล อนุวัตรนิติการ · สายันต์ สุรสมภพ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2384/2542>